

Starptautiskā pretkorupcijas organizācija *Transparency International* Korupcijas uztveres indekss 2025 Latvijas rezultāta analīze

Korupcijas uztveres indekss un Latvijas rezultāts

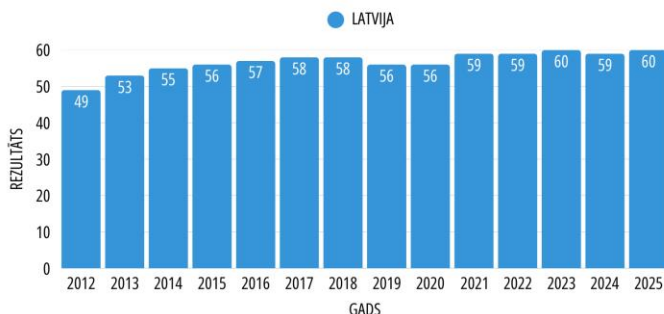
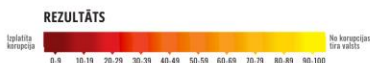
Starptautiskā pretkorupcijas organizācija *Transparency International* (TI) 2026. gada 10. februārī ir publicējusi Korupcijas uztveres indeksa (KUI) 2025. gada rādītājus. Salīdzinot ar 2024. gadu, Latvijas rādītājs ir paaugstinājies par vienu punktu, sasniedzot 60 punktus un ierindojo Latviju 37. vietā pasaulē.¹ Biedrības “Sabiedrība par atklātību – Delna” (Delna) ieskatā Latvija ar viena punkta pieaugumu KUI uzrāda stabilu sniegumu, nevis nozīmīgu uzlabojumu. Lai valsts izrautos no stagnācijas cīņā pret korupciju un pietuvinātos ekonomiski augstāk attīstīto valstu rādītājiem KUI, lēmumu pieņēmējiem līdzās nepopulāriem pretkorupcijas pasākumiem ir jāveicina politiskais godaprāts un privātā sektora uzticība valsts pārvaldei.

Visaugstāko punktu skaitu KUI ir ieguvusi Dānija – 89 punktus (kritums – 1 punkts), Somija 88 punktus (0) un Singapūra – 84 punktus (0). Eiropas Savienības valstu vidējais rezultāts ir 64 punkti, kas ir par vienu punktu mazāk nekā pērn. Runājot kopumā par ES, var teikt, ka kopš 2012. gada 13 ES valstīm rezultāts ir pazeminājies, tikai 7 valstīm tas ir paaugstinājies, starp šīm valstīm ir trīs Baltijas valstis, Čehija, Grieķija, Itālija, Īrija.

¹ 1–2 punktu svārstības bieži vien nav statistiski nozīmīgas. Līdz ar to šo rezultātu korektāk interpretēt kā stabilu sniegumu, nevis nozīmīgu uzlabojumu.

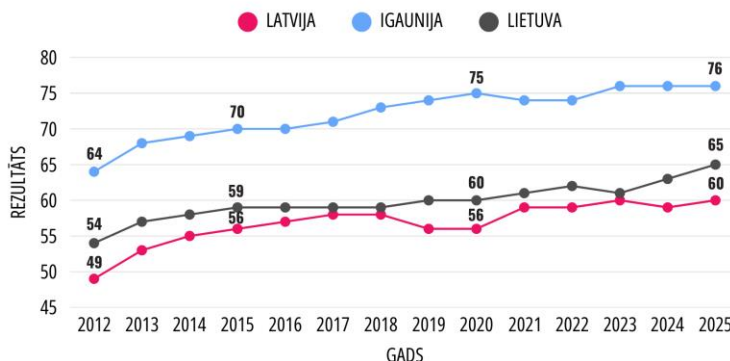
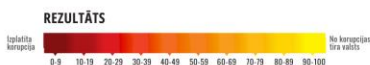
KORUPCIJAS UZTVERES INDEKSS LATVIJA 2012-2025

#KUI2025 #CPI2025
www.transparency.org/cpi

Baltijas valstu vidū situācija nav krasi mainījusies – Igaunija tāpat kā pagājušajā gadā ir ieguvusi 76 punktus, Lietuva – 65 punktus, kas ir par diviem punktiem vairāk, nekā pērn. Līdz ar to Latvija kārtējo reizi KUI atrodas zemāk par saviem kaimiņiem. Ja skatāmies Baltijas valstu rezultātus ilgākā laika nogrieznī, tad kopš 2012. gada visām trim Baltijas valstīm ir redzams būtisks kāpums: Igaunijai +12 punkti, Latvijai +11 punkti, Lietuvai +11 punkti.

KORUPCIJAS UZTVERES INDEKSS BALTIJAS VALSTIS 2012-2025

#KUI2025 #CPI2025
www.transparency.org/cpi

Šobrīd KUI ir pasaulē visplašāk izmantotais korupcijas uztveres rangs, aptverot 180 valstis un teritorijas. Indeksa rezultātus atspoguļo skalā no 0 līdz 100, kur 0 nozīmē visaugstāko korupcijas līmeni, bet 100 – ka valstī korupcijas nav. Pieņemts, ka rezultāts līdz 50 punktiem nozīmē būtiskas korupcijas problēmas valstī.

Latvijas rezultāta analīze

KUI rezultāta aprēķināšanā tiek izmantoti 13 dažādi avoti, kas apkopo no dažādiem ekspertiem un uzņēmējiem iegūtos datus par privātā sektora uztveri par korupcijas klātbūtni publiskajā sektorā. Avotu vidū ir gan Pasaules Banka un Pasaules ekonomikas forums, gan privāti riska un konsultāciju

uzņēmumi, domnīcas (*think-tank*) un citi. Latvijai 2025. gada rādītāja KUI aprēķināšanā ir izmantoti desmit avoti, kuri izmantoja kvantitatīvos un kvalitatīvos datus par pēdējiem diviem gadiem.

1. **Bertelsmann Stiftung Sustainable Governance Indicators 2024:** ekspertu vērtējums par valsts pārvaldību un lēmumu pieņemšanu, t. sk. spēju pārvaldīt reformas, publiskā sektora godprātību.
2. **Bertelsmann Stiftung Transformation Index 2026:** ekspertu vērtējums par valsts politisko un ekonomisko transformāciju, t. sk. valsts iestāžu godprātību, amatpersonu saukšanu pie atbildības, korupcijas ierobežošanas mehānismiem.
3. **Economist Intelligence Unit Country Risk Service 2025:** finanšu pārvaldības risku analīze, t. sk. par publisko līdzekļu pārvaldību, kukuļošanas un favorītisma izplatību.
4. **Freedom House Nations in Transit 2024:** ekspertu vērtējums par demokrātijas kvalitāti dažādās jomās, t. sk. valsts pārvaldība, vēlēšanu process, pilsoniskā sabiedrība, neatkarīgi plašsaziņas līdzekļi, tiesu sistēma, kā arī korupcija.
5. **S&P Global Insights Business Conditions and Risk Indicators 2025:** valstu riska vērtējumi, t. sk. korupcijas un neformālās ietekmes riski uzņēmējdarbības vidē.
6. **IMD World Competitiveness Yearbook 2025:** valsts uzņēmējdarbības un konkurētspējas novērtējums (aptauja), t. sk. jautājumi uzņēmumu vadībai par kukuļošanu, “neformālām maksām”.
7. **PRS International Country Risk Guide 2025:** politiskie, ekonomiskie un finanšu risku vērtējumi, t. sk. pārmērīga patronāža, nepotisms, ciešas saites starp politiku un uzņēmējdarbību u.c..
8. **Varieties of Democracy Project 2025 (V-Dem):** akadēmisks ekspertu datu kopums, t. sk. korupcijas indekss dažādos varas līmeņos un jomās.
9. **World Economic Forum Executive Opinion Survey 2025:** uzņēmumu vadības aptauja par “neoficiālo maksājumu”, kukuļošanas un publisko līdzekļu novirzīšanas konkrētiem uzņēmumiem izplatību.
10. **World Justice Project Rule of Law Index 2025:** ekspertu aptauja, tiesiskuma un institūciju dažādās jomās darbības novērtējums, t. sk. korupcijas (ne) esamība izpildvarā, likumdevējā un tiesu sistēmā.

Analizējot Latvijas rezultātu augstāk minētajos avotos, biedrība “Sabiedrība par atklātību – Delna” (Delna) secina, ka Latvijai augstāks vērtējums ir avotos, kuri apskata valsts demokrātijas un pārvaldības kvalitāti, regulējumu esamību publiskā sektora godprātības stiprināšanai (interesu konflikta pārvaldība, pārredzama publisko iepirkumu sistēma, ētikas regulējums, pilsoniskās līdzdalības iespējas, tiesu vara u.c.). Savukārt zemāks vērtējums ir avotos, kas apkopo uzņēmēju viedokli un sniedz ekspertu vērtējumu par uzņēmējdarbības vidi valstī, vērtē investēšanas riskus un negodprātību publisko līdzekļu apgūšanā. Latvijai viszemākais vērtējums (32 punkti) ir avotā *World Economic Forum Executive Opinion Survey 2025*, kas norāda uz “neoficiālu maksājumu” klātesamību, kā arī publisko līdzekļu novirzīšanu privātam labumam. Kaimiņvalstīm šajā vērtējumā rezultāts ir krietni augstāks, proti, Igaunijai (81 punkts) un Lietuvai (85 punkti) (skat. attēlu “Baltijas valstu rādītāju salīdzinājums desmit avotos (KUI 2025).”²

KUI rādītājs ir viens no signāliem investoriem par investīciju vidi, konkurenci un pārvaldības kvalitāti. Ja pastāv aizdomas, ka pastāv nedokumentēti maksājumi, publiskie līdzekļi tiek sadalīti neefektīvi vai

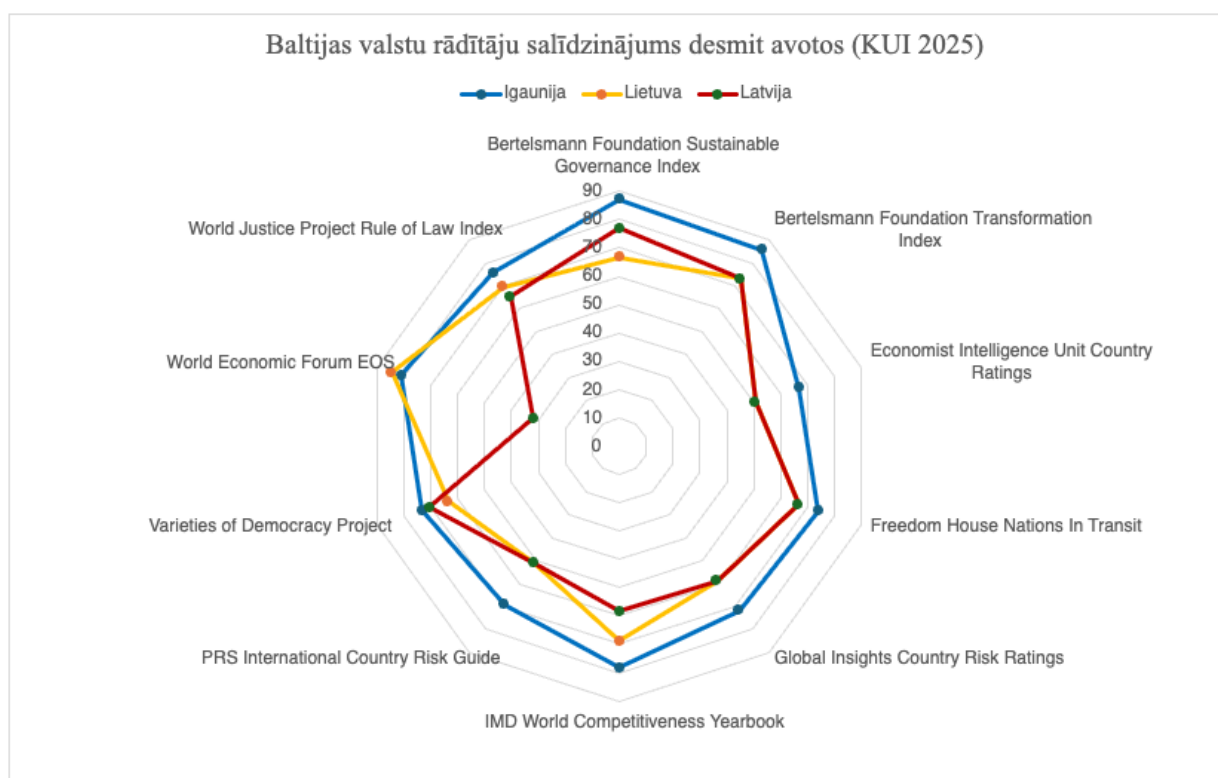
---

² Šī avota metodoloģijā 2024. gadā notika izmaiņas un Latvijas rezultāts ir salīdzināms tikai ar pagājušo gadu.

“savējiem”, vai ir ierobežota konkurence, godprātīgi investori izturas piesardzīgi un izvēlas valstī neinvestēt.

Eiropas Komisija 2024. gadā publicētajā pētījumā “Augsta riska korupcijas jomas ES dalībvalstīs: kartēšana un padziļināta analīze” identificēja sešas nozares ar augstāko korupcijas risku dalībvalstīs, un publiskie iepirkumi ir viena no tām. Augsts negodīgas prakses, interešu konflikta un favorītisma risks pastāv līguma piešķiršanas procesā. Ierobežota konkurence un aizliegtas vienošanās starp pretendentiem joprojām ir galvenā publiskā iepirkuma problēma Latvijā.³ Savukārt Valsts kontrole 2024. gada revīzijā “Problēmas un iespējas publisko iepirkumu attīstībai” norādīja, ka Latvijas publisko iepirkumu regulējums ir sarežģīts un neelastīgs, trūkst profesionālu speciālistu un lēni attīstās publisko iepirkumu centralizācija.⁴ Korupcijas riski publiskajos iepirkumos ir īpaši nozīmīgi, jo tie skar publisko naudu un apšaubā tās lietderīgu izmantošanu.

Tāpat KUI avoti parasti netieši atspoguļo to, cik droši ir ziņot par pārkāpumiem un cik brīvi sabiedrība, mediji un NVO var uzraudzīt pieņemtos lēmumus. Delnas ieskatā Trauksmes celšana ir viens no mehānismiem korupcijas un citu sabiedrībai kaitīgu pārkāpumu atklāšanā un novēršanā, taču Latvijā tas joprojām nav pietiekami efektīvs. Delna savā 2025. gada trauksmes celšanas sistēmas izvērtējumā secināja, ka regulējums lielākoties atbilst ES standartiem, taču realitātē trauksmes cēlēji nereti saskaras ar represijām, diskrimināciju un citām negatīvām sekām vai bailēm, kas tos attur no ziņošanas par iespējamajiem pārkāpumiem.⁵

³ Eiropas Komisija, 2025. gada ziņojums par tiesiskumu Valstu sadaļa – tiesiskuma situācija Latvijā, skat. https://commission.europa.eu/document/download/df89e669-a19b-4ac9-bdd1-d3b1e5737b28_lv?filename=18_2_63951_coun_chap_latvia_lv.pdf

⁴ Valsts kontroles revīzijas ziņojums “Problēmas un iespējas publisko iepirkumu attīstībai”, 2024, skat. <https://lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslektas-revizijas/problemas-un-iespejas-publisko-iepirkumu-attistibai>

⁵ Biedrība “Sabiedrība par atklātību – Delna”, “Trauksmes celšanas sistēmas Latvijā izvērtējums”, 2025, skat. https://delna.lv/wp-content/uploads/2025/04/LV_Zinojums.pdf

Latvijas darbs korupcijas mazināšanai

2025. gadā Eiropas Komisija, runājot par tiesiskumu ES valstīs uzsvēra, ka korupcijas apkarošana ir svarīga, lai uzturētu tiesiskumu un saglabātu pilsoņu uzticēšanos valsts iestādēm, valstīm ir jāspēj izstrādāt un ieviest stratēģijas korupcijas apkarošanai, kā arī palielināt tiesībaizsardzības, prokuratūras un tiesu iestādēm atvēlētos resursus.⁶

Latvijā ir izstrādāts Korupcijas novēršanas un apkarošanas pasākumu plāns 2026.–2027. gadam (KNAPP), kas Delnas ieskatā nostiprina saikni ar plašākiem valsts attīstības, drošības un ekonomikas plānošanas dokumentiem – Nacionālo attīstības plānu 2021. –2027. gadam, Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai, ēnu ekonomikas ierobežošanas pasākumiem, Nacionālo drošības koncepciju un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem 2030. Šī stratēģiskā integrācija uzskatāma par vienu no KNAPP stiprajām pusēm, jo parāda, ka cīņa pret korupciju nav izolēts pasākumu kopums un dažādām iestādēm ir jāspēj sadarboties un koordinēt savas aktivitātes korupcijas apkarošanas pasākumos.

KNAPP skaidri definē četrus rīcības virzienus – atklātība un sabiedrības līdzdalība, institucionālās noturības stiprināšana, korupcijas risku mazināšana publiskajos iepirkumos, efektīva korupcijas atklāšana un sodāmība. Šī plāna īstenošana ir vitāli svarīga Latvijas cīņā pret korupciju un ir rekomendējama, lai uzlabotu Latvijas rādītāju KUI. Delnas ieskatā plāna ieviešana būs atkarīga no vairākiem ārējiem faktoriem – politiskajām prioritātēm, politiskās stabilitātes, institūciju kapacitātes, finansējuma pieejamības un efektīvas pretkorupcijas pasākumu koordinācijas. Ja šie nosacījumi tiks nodrošināti, plāns var stiprināt sabiedrības uzticēšanos valsts institūcijām, uzlabot investīciju vidi un mazināt korupcijas riskus.

Delnas rekomendācijas korupcijas mazināšanai

Delna jau iepriekšējos gados ir sniegusi rekomendācijas, lai valsts izrautos no stagnācijas cīņā pret korupciju un pietuvinātos ekonomiski augstāk attīstīto valstu līmenim Korupcijas uztveres indeksā. Reti kura rekomendācija ir izpildīta, tādēļ liela daļa saglabājas arī šogad.

Vispārīgās rekomendācijas

- KNAPP 2026-2027 īstenošana. Lielākā daļa KNAPP paredzēto pasākumu pēc būtības prasa ilgstošu īstenošanu un konsekventu iestāžu sadarbību vairāku gadu garumā, tas nozīmē, ka iesāktie pasākumi ir jāturpina arī nākamajā KNAPP plānā.
- Trauksmes celšanas kultūras veicināšana. Plānots, ka no 2026. gada 1. marta Trauksmes celšanas kontaktpunkts pāriet no Valsts kancelejas pie KNAB. Jāpārliecinās, ka Trauksmes celšanas kontaktpunktam ir atbilstoši cilvēkresursi un finansējums savu funkciju īstenošanai. KNAB ir nepieciešams strādāt ar sabiedrību, lai kļiedētu pastāvošos aizspriedumus par trauksmes celšanu un nodrošinātu drošu ziņošanu par iespējamajiem pārkāpumiem izveidi publiskajā un privātajā sektorā.
- Valsts kontroles resursu, revīziju rekomendāciju jēgpilna izmantošana un ieviešana. Lai arī Valsts kontroles revīziju rekomendācijām ir tikai rekomendējošs raksturs, to ieviešana ir būtiska, lai kopumā uzlabotu publiskās pārvaldes darbību.

Politiskais godaprāts

- Interesu pārstāvības atklātības likumam noteikt atbildīgo iestādi un veikt atbilstošus pasākumus likuma ieviešanai. Saskaņā ar grozījumiem Interesu pārstāvības atklātības likumā ir noteikts

---

⁶ Eiropas Komisija, paziņojums presei “2025. gada ziņojums par tiesiskumu – tiesiskuma nozīme Eiropas demokrātijā, drošībā un ekonomikā, 2025, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lv/ip_25_1742

pārejas periods no 2025. gada 1. septembra līdz 2028. gada 1. septembrim, līdz oficiāli sāks darboties interešu pārstāvības reģistrs un deklarēšanās sistēma. Šajā pārejas periodā svarīgi ir veikt sagatavošanās darbus, lai abi reģistri tiktu ieviesti un brīvprātīgā kārtā dokumentēt interešu pārstāvības aktivitātes, komunikāciju ar interešu pārstāvjiem, piemēram, publiskās varas pārstāvjiem publicējot savus kalendārus.

- Pārskatīt Saeimas deputātu ētikas kodeksu atbilstoši Eiropas Padomes Pretkorupcijas starpvalstu grupas (GRECO) Ceturtās novērtēšanas kārtas ziņojumā (2012) sniegtajām rekomendācijām. Pārskatīt un aktualizēt ētikas kodeksu un papildināt to ar praktiskiem pasākumiem, lai veicinātu deputātu ētiku un novērstu korupciju, turpināt attīstīt un skaidri formulēt Saeimas iekšējo kārtību ētikas kodeksa ievērošanā un iedzīvināšanā.
- Ieviest mehānismu, kas prasa augsta līmeņa amatpersonām deklarēt privātās intereses tiklīdz tās rodas, nevis tikai reizi gadā.
- Paaugstināt sabiedrības un valsts pārvaldē nodarbināto izpratni par interešu konfliktu un skaidrot, kā konkrētās situācijās rīkoties.
- Risināt problēmas, kas saistītas ar augsta līmeņa korupciju saistītu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanā un kriminālvajāšanā, skaidrot, kāpēc procentuāli maz lietas tiek pabeigtas.

Biznesa godprātība

- Veicināt uzņēmumu proaktīvu iesaisti pretkorupcijas pasākumos, ieskaitot datu atklāšanu par pretkorupcijas politikām, patiesajiem labuma guvējiem un politisko iesaisti caur interešu pārstāvību.
- Paaugstināt sabiedrības izpratni par korupcijas un kukuļošanas formām privātajā sektorā.

Publisko līdzekļu izšķērdēšana

- Saeimas budžeta publiska revīzija. Saeimas darbam, tajā skaitā arī budžeta izlietojumam ir jābūt caurskatāmam un sabiedrībai ir jābūt iespējai iepazīties ar revīzijas rezultātiem. Valsts kontroles audits nozīmētu lielāku atklātību par tēriņiem un veicinātu sabiedrības ticību tēriņu lietderīgam izlietojumam.
- Integritātes pakta ieviešana publiskajos iepirkumos, sevišķi stratēģiski svarīgos un lielos projektos.
- 2025. gadā Finanšu ministrijas virzītās Publisko iepirkumu sistēmas reformas un ar to saistīto risku rūpīgs izvērtējums.
- Identificēt nozares ar lielāko ES un valsts publisko finansējumu un veikt regulāru korupcijas risku izvērtējumu, piemēram, aizsardzības nozare.

2026. gada 9. februāris, Rīga.

Šī publikācija ir sagatavota ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība "Sabiedrība par atklātību – Delna"